

A muskátli kártevői

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова

Дата: 02.05.2021 *Брой:* 5/2021

Levéltetvek

A főként előforduló fajok a **barack-őszibarack levéltetű** (*Myzus persicae*), a **gyapotlevéltetű** (*Aphis gossypii*) és a *Macrosiphum* spp. A fiatal és lédús szöveteket részesítik előnyben, a leveleken, szárazon és virágrügyeken koncentrálódnak, nagy kolóniákat alkotva. Magas hőmérséklet és légáramlat hiánya mellett jelennek meg. A levéltetvek kártételük során nedveket szívnak ki a növényi szövetekből. A károsított növények visszamaradnak a növekedésben és fejlődésben. Táplálkozás közben ragadós váladékot, úgynevezett "mézharmatot" választanak ki. Ez az oka a korompenész gombák megjelenésének a növények levelein.

Védekezés

Gyors szaporodásuk miatt a védekezés hosszadalmas. A növényeket időszakosan megfelelő rovarirtó szerrel kezelik. Felhasználható növényvédő szerek: Mospilan 20 SP 0,0125%; Picador 20 SL 0,05% (2021.06.11. - forgalmazási és értékesítési türelmi idő); Confidor Energy OD 0,06% (2021.06.11. - forgalmazási és értékesítési türelmi idő).

Üvegházi fehérlegy (Trialeurodes vaporariorum)

A fehérlegyek apró, szűrő-szívó szájszervű rovarok. A levelek fonákán élnek, és színükre jellemzően fehérek. A száraz és forró nyári hónapok kedveznek gyors fejlődésüknek. A kárt a lárvák és nimfák okozzák, amelyek a levelek fonákján táplálkoznak. Növényi nedveket szívnak, ami a levelek elsárgulásához és kiszáradásához vezet. Az imágók és lárvák nem tudják teljesen megemészteni a növényi nedv cukrait, és a felesleget az úgynevezett "mézharmatban" választják ki, amelyen korompenész szaprofit gombák fejlődnek, beszennyezve a leveleket. Amikor a növényeket megérintik, a felnőtt fehérlegyek elrepülnek. Az enyhe telek jellemző területein a fehérlegy egész évben fejlődhet, a peték, lárvák és imágók egyidejűleg figyelhetők meg.

Védekezés

Hatásos szerek a fehérlegy ellen: Mospilan 20 SP 0,02%; Confidor Energy OD 0,08%; Admiral 10 EC 0,05%; vagy sárga ragadó lapok (csíkok).

Közönséges takácsatka (Tetranychus urticae)

A száraz és forró nyári levegő az ideális környezet az atkák fejlődéséhez. Alacsony fertőzés esetén a levelek fonákján találhatók meg, apró, mozgó sötét pontokra hasonlítva. A kártevő nedveket szív, és a szűrési helyen halványzöld, tűhegynyű folt keletkezik. Később a foltok összeolvadnak, és a levél márványozott lesz. Erős fertőzés esetén fonalszerű hálót szőnek a levelek és szárok között, aminek következtében a növények lassabban fejlődnek. Jellemző levélcsavarodás és kiszáradás figyelhető meg. A takácsatkák az idősebb, csökkent víztartalmú leveleket, valamint az öregedő, szárazságstressznek kitett növényeket részesítik előnyben.

Védekezés

Atkajelenlét esetén a növényeket vízzel leöblítik, és jól szellőző, de hűvös helyre helyezik. Rendszeresen öntözik. A fertőzött virágokat kezelhetjük az akaricidokkal: Nissorun 5 EC 0,06%; NeemAzal T/S 0,3%; Bermetin 15–100 ml/da (50–100 ml/hl);

Nyugati virágtripsz (Kaliforniai tripsz) (*Frankliniella occidentalis*)

A kárt az imágók és a lárvák okozzák. A tripszek a növényi sejteket átszúrva táplálkoznak, és kiszívják a növényi nedvet. A megtámadott részeken apró, fehéres foltok jelennek meg fekete pontokkal, amelyek a kártevő ürülékei. Későbbi szakaszban szürke vagy fekete foltokká alakulnak, amelyek befedik az egész levéllemezt. Amikor a virágok és rügyek károsodnak, a foltok ezüstös színűek. A károsodás következtében a virágok és levelek deformálódnak. A táplálkozásból származó közvetlen káron kívül a tripszek közvetett kárt is okozhatnak, mivel vírusokat vihetnek át nem fertőzött növényekre. A fiatal növények különösen fogékonyak a fertőzésre, és ha megjelenik, nincs gyógymód. A fertőzött növények azonnali eltávolítását szigorú tripsz-kezeléssel kell kombinálni, hogy megelőzzék a súlyos veszteségeket.

Védekezés

A növényt alaposan langyos vízzel leöblítjük. Kezelhetők a rovarirtó szerek: Fury 10 EC 0,015% (2021.06.11. - forgalmazási és értékesítési türelmi idő); Mospilan 20 SP 0,02%.

Lombevő hernyók (*Noctuidae*)

A kárt különböző bagolylepkefajok hernyói okozzák. A muskátlikon táplálkozó hernyók zöldek, vörösesek vagy halványbarnák lehetnek. Míg a felnőtt lepkék nem jelentenek fenyegetést a növényekre, addig a hernyók komoly kárt okoznak a növény leveleinek, rügyeinek és virágainak megrágásával. Kezdetben szabálytalan lyukakat készítenek a levelekben. Később megeszik az egész levéllemezt, és a növény elpusztulhat.

Védekezés

Hernyók mechanikai eltávolítása. Kezelés széles spektrumú rovarirtó szerekkel: Decis 100 EC 0,05%; Confidor Energy OD 0,08% (2021.06.11. - forgalmazási és értékesítési türelmi idő).

Levélnázó legyek (*Liriomyza spp.*)

A nőtényi imágók petézés közben számos szúrást ejtenek petrakójukkal, főleg a levél felső oldalán, és a kifolyó növényi nedvből táplálkoznak. A kár könnyen észrevehető, mivel a szövet kiszárad, és apró, fehér, tűhegynyű foltok keletkeznek, amelyek később barnulnak. A fő kárt a lárvák okozzák. A levelek parenchímáján táplálkoznak, kígyózó aknákat képezve anélkül, hogy a felső és alsó epidermist érintenék. Elpusztítják a klorofillt, ezzel csökkentve a levelek fotoszintetikus kapacitását. Erős fertőzés esetén az aknák befedhetik az egész levéllemezt, és a károsított levelek kiszáradnak.

Védekezés

A fertőzött leveleket eltávolítják, és a virágot kezelik Vaztak Nov 100 EC 0,03%; Trigard 75 WP 0,02%
(2021.06.11. - forgalmazási és értékesítési türelmi idő) szerek valamelyikével.